

ČOLEK KARPATSKÝ

Tichý a nenápadný obyvatel tůněk

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Na území České republiky žije 21 druhů obojživelníků. V posledních desetiletích ale počet jejich jedinců značně klesá a čolek karpatský patří mezi nejvzácnější druhy. Vyskytuje se v podhorských oblastech Jeseníků a Karpat. V době rozmnožování ho najdeme například **v drobných lesních a lučních tůňkách a rybníčcích, v zatopených příkopech, kalištích zvěře či kalužích na lesních i nelesních blátivých cestách**, ale nepohrdne ani požární nádrží či zanedbaným koupalištěm. Na rozdíl od žab nevydávají čolci při námluvách žádné zvuky. Z nakladených vajíček se vylíhnou larvy, které se po dvou až třech měsících proměňují v čolky.

Většinu času mimo rozmnožování pak tráví na souši pod kameny, pod padlými kmeny, v mechu apod.

Při rozmnožování čolci potřebují, aby alespoň část tůňky byla osluněná. Víte proč? Protože samečci tančí zvláštní tanec, při kterém odlesky „zrcáték“ na ocasu lákají samičku, aby před ní mohli odložit na dno balíček spermií. V zastíněné tůňce takové představení nemusí fungovat. Osluněná tůň má také teplejší vodu a larvy čolků se pak lépe a rychleji vyvíjejí.

V takovéhle tůňce by se čolkovi karpatskému líbilo.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

- Zánik vhodných stanovišť způsobený lidskou činností (např. intenzivním lesním hospodařením, odlesňováním krajiny, zasypáváním kaluží na lesních cestách a zpevňováním lesních cest, odvodňováním příkopů, likvidací tůní atd.)
- Používání pesticidů a těžké mechanizace
- Zarybňování vodních ploch, které si čolek najde pro rozmnožování jako náhradu za kaluže, lesní a luční tůňky apod. (Některé ryby čolky přímo požírají, jiné se živí stejnou potravou jako čolci, takže ti potom strádají.)

JAK MŮŽEME ČOLKŮM POMOCI?

- Ochranou a péčí o vhodná vodní i suchozemská stanoviště
- Vytvářením drobných mělkých tůní
- Budováním zimovišť nebo ponecháváním hromad materiálu po kácení na místě

DOTACE NA PÉČI

Na údržbu lokalit s výskytem čolka karpatského je možno čerpat dotace zde:

1) Operační program Životní prostředí 2021–2027

- Tvorba a obnova tůní, mokřadů a rašelinišť

2) Krajinotvorné programy MŽP (např. Program péče o krajinu, program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny)

Pro bližší informace o vhodných dotačních programech právě pro Vás se obraťte na pracovníky příslušného regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, krajského úřadu nebo správy národního parku.

Podrobnější informace o jednotlivých druzích chráněných evropskou soustavou Natura 2000 a jejich rozšíření naleznete zde:

<https://portal.nature.cz> ► Datové zdroje ► Registry ► Karty druhů.

Samice čolka karpatského

Spolufinancováno
Evropskou unií

JEDNA
PŘÍRODA

Infolist s fotografiemi Lukáše Konečného, Petry Menclové a Radka Sejkory vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005, LIFE-IP: N2K Revisited), podpořenému z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není odpovědná za jakékoli použití informací, které tento infolist obsahuje.

Vytiskla TISKÁRNA ČERNÝ s.r.o. nákladem 250 ks v roce 2021. NEPRODEJNÉ.